Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0517U000835

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-12-2017

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хміляр Олег Федорович
2. Hmilar Oleg Fedorovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 19.00.01

Назва наукової спеціальності: Загальна психологія, історія психології

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-12-2017

Спеціальність за освітою: 7.010107

Місце роботи здобувача: Гуманітарний інститут Національного університету оборони України імені Івана Черняховського

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: Україна, 02000 м. Київ, Солом'янська площа.

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.453.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, 2, м. Київ, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: 01033, м. Київ-33, вул. Паньківська, 2

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 15.21

Тема дисертації:

1. Психологія символічної регуляції поведінки особистості

2. Psychology of the symbolic regulation of the behavior of an personality.

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячено проблемі символічної регуляції поведінки особистості. Крізь призму психологічних, семіотичних та філософських поглядів здійснено розгалужене теоретико-емпіричне вивчення символу як регулятора поведінки особистості. Установлено, що символ, відкриваючи людині багатозначну смислову перспективу предметів і явищ, впливає на проникливість мислення та є опосередкованою формою відображення дійсності. Представлено систему психомоторних символів, що регулюють поведінку особистості. Її основу складають ключові елементи відображення і сприймання поведінки: прогностично-регулювальна, акустична, проксемічна, сенсорно-перцептивна сфера "Я" та ольфакторна. Розкрито символічно-мовленнєві моделі, що забезпечують кодування, передачу та декодування вербальних і психомоторних повідомлень. Усебічно відображено результати емпіричного дослідження жесту як засобу вираження, передачі та регуляції смислових установок особистості. Обґрунтовано роль мімічних жестів у процесі символічної регуляції поведінки особистості. Визначено

особливості поведінкової регуляції символічно-проксемічного простору особами різних вікових груп. Охарактеризовано поведінку особистості, яка діє у стохастичних умовах символічної небезпеки. Розкрито регуляторні властивості символу у процесі діагностики ціннісно-орієнтаційної сфери людини. Розглянуто, як завдяки символу особистість відкриває для себе інше "Я", відмінне від власного, заради вираження своєї суб'єктності. Охарактеризовано символічну постать "Іншого" як "Чужого" і "Свого". З'ясовано, що поведінка особистості спочатку формується в "Іншому", щоб потім повернутися в "Я" в дії, мовленні і вплинути на поведінку самого "Іншого".

2. The dissertation deals with the problem of the behavior symbolic regulation of a personality. Through the prism of psychological, semiotic and philosophical views, an extensive theoretical and empirical study of the symbol as a behavioral regulator of a personality was carried out. It was established, that the symbol, by showing the personality a polysemic prospect of objects and phenomena, affects the permeability of thinking and is an indirect form of the reflection of the reality. It was determined that the symbol as a regulator of the personality behavior is formed on the basis of sign systems. The symbolic interaction between people takes place in a sensual-intuitive form - by means of exchanging signs between the personalities who are interacting. In this case, the sensual representation of the symbol can be expressed by any unit of knowledge and experience of the personality: an image, an action, an act, a movement, a gesture, a word. The system of psychomotor symbols, which are regulating the behavior of the person, was presented. It is based on the key elements of reflection and perception of the behavior: prognostic-regulatory, acoustic, proxemic, sensory-perceptual sphere "I" and olfactory. It was found out that the main pecularity of the behavior symbolic regulation is the action of a person, that is a characteristic feature of the prognostic and regulatory system of the psychomotor behavior of a personality. The symbolic and speech models, which provide the process of encoding, transmission and decoding of verbal and psychomotor messages, were revealed. The differences between symbols of verbal and psychomotor speech were identified, and different systems of encoding and decoding of messages were developed. The models of the transformation of code speech messages into the regulator of another person's actions were characterized. The results of the empirical study of gesture as a means of expressing, transmitting and regulating semantic personality settings were thoroughly reflected. It was proved that the gesture is not only means of transmitting messages, but also an instrument of thinking. Among all the gesture groups, gestures-symbols are the most complex and diverse regulators in the process of decoding, the complexity of decoding of which is associated with their autonomy, usage outside of the verbal speech, codification in speech and cultural sense, and the significance of the verbal translation. The gesture-symbolic abilities of a hand in the structure of the psychic regulation of the behavior of a person were defined and empirically investigated. It has also been proved that the sign-symbolic language in human professional activities optimizes the process of transmission, perception and understanding of the information, as it is a more expressive and effective transmitter than a word. It was established that in different social communities pose, as a gestural conventional symbol, has different regulatory abilities. The main concepts and meanings, for coding and regulation of which the pose symbols suit perfectly, were described. Decomposition of psychomotor symbolic poses by the representatives of different cultures was revealed. The role of mimic gestures in the process of the behavior symbolic regulation of a personality was proved. It was found out that the correct decoding of messages transmitted in the form of sensual and intuitive symbols, depends on a large extent the social intelligence development of the personality. As one of the behavior important regulators of a personality, ambivalent gestures, the characteristic code of which is the presence of two or more opposite values in one kineme, were outlined. It was proved that, while decoding of ambivalent symbolic messages, the person primarily entrusts the psychomotor signals of the behavioral regulation, considering them to be more informative in comparison with speaking. A psychodiagnostic set of techniques aimed at establishing the effect of ambivalent gestures on the process of encoding/decoding messages in the human-to-human interaction chain was tested. The features of behavioral regulation of the people's different age groups symbolic-proxemic space were identified. It was shown that the ignorance of the behavioral regulation symbolic laws of in different symbolic zones causes misunderstanding and generates false notions about the behavior of another person. The behavior of the person who acts in the stochastic conditions of symbolic danger was described. A close connection between

the symbol and the value-orientation sphere of the personality was established. The regulatory abilities of the symbol in the process of diagnosing the value-orientation sphere of a person were revealed. It was investigated, how a person by means of a symbol opens for himself another "I", different from his own, in order to express his subjectivity. The process of the symbolic regulation of the personality behavior in the relationship "His-Stranger-Other" was characterized. It was found out that the behavior of the personality is initially formed in "Other", and then returns to "His" in action, speech and influences the behavior of "Other" itself. Symbol, as a multi-valued integrity of speaking, by means of activating the mental sphere, eliminates the differences between the reflection of actions and the action itself, promotes the development of personality, transforming its potential capabilities into a practical action.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клименко Віктор Васильович
2. Klymenko Viktor Vasyliovych

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вірна Жанна Петрівна

2. Вірна Жанна Петрівна

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Максименко Юрій Борисович

2. Максименко Юрій Борисович

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костюченко Олена Вікторівна

2. Костюченко Олена Вікторівна

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Моляко Валентин Олексійович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Моляко Валентин Олексійович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.